

Čís. 1187.

Úřední záznam vyšetřujícího soudce není úkonem přípravného vyšetřování, jenž by mohl přijíti v úvahu s hlediska zmatku dle §u 281 čís. 2 (§ 344 čís. 3) tr. ř.

Poslanecká sněmovna může po případě svolení ku stihání svého člena udělití jen s obmezením na určitou trestní kvalifikaci.

Zločin veřejného násilí dle §u 76 tr. zák. Vrh smrduté pumy v parlamentě jest překážením činnosti sněmovny. Útoku ve smyslu §u 76 tr. zák. může se dopustiti též člen zákonodárného sboru. Násilí nemusí sahati ke skutečnému ohrožení zdraví a tělesné bezpečnosti.

Pokud nelze spatřovati v tom, že pachatel po činu se zdržoval v cizině, důvod ku vyšetřovací vazbě (§ 55 a) j. n.).

Okolnost §u 46 písm. k) tr. zák. není po vydání zákona ze dne 20. července 1912, čís. 141 ř. zák. již polehčující okolností.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1923, Kr I 171/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Dra Aloisa B-a do rozsudku porotního soudu v Praze ze dne 19. ledna 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny na vyzvědačství podle §§ 5, 67 tr. zák. a zločinem veřejného násilí podle §u 76 tr. zák. a nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání státního zastupitelství do započtení vyšetřovací vazby ani odvolání obžalovaného co do trestu.

D ů v o d y:

Zmatek čís. 3 §u 344 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že při hlavním přelíčení přes obhájcovu ohrazení čteny byly veškeré úřední záznamy, ač byly zmatečnými akty přípravného vyšetřování. Dle protokolu o hlavním přelíčení může se jednatí jen o úřední záznam čís. 1. 519 p. v., poněvadž jiný úřední záznam čten nebyl. Tu sluší především poukázati na to, že dle protokolu stěžovatel proti přečtení úředního záznamu vůbec se neohradil, jak to předpokládá zmatek dle §u 344 čís. 3 tr. ř., nýbrž toliko po přečtení záznamu žádal o rozhodnutí otázky, zda úřední záznam vyšetřujícího soudce jest průvodním materiálem. Než, nehledíc k tomu, nelze v dotyčném úředním záznamu, byť i formální správnost postupu vyšetřujícího soudce při jeho sepsání mohla býti pochybnou, shledatí zmatečný výkon přípravného vyšetřování nebo vyhledávání. Takovými zmatečnými výkony mohou býti, jak vyplývá z předpisů §§ 88 a 97 tr. ř. jen protokoly o úředních jednáních, spadajících do oboru působnosti vyšetřujícího soudce (výslech svědků, obviněného, ohledání a domovní prohlídka), nebyly-li tímto předsevzaty, nebo výkony vyšetřujícího soudce, v zákoně zmatečností výslovně ohrožené. K těm ale záznam, o něž tuto jde, nepochybně nenáleží.

Zmatek §u 344 čís. 6 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že porotní soud nedal porotcům obhajobou navrženou otázku eventuální na přestupek dle §u 431 tr. zák., odvolávaje se na doslov usnesení sněmovny, jímž byl

stěžovatel jako poslanec soudnímu stíhání vydán. Dotyčný přípis předsednictva poslanecké sněmovny zní: »Poslanecká sněmovna N. S. R. Č. usnesla se ve schůzi ze dne 27. ledna 1922, aby tamní žádosti ze dne . . . za svolení k trestnímu stíhání poslance Dr. A. B. pro zločin podle §§ 76, 78, 87 a 81 tr. zák. bylo vyhověno.« Stížnost dovozuje, že kvalifikovati čin, poslancem spáchaný, nepatří ku kompetenci poslanecké sněmovny, nýbrž jest věcí soudu. Usnesením soudu byla však prý vzata porotě možnost dáti odsouzením pro přestupek na jevo, že sice stěžovatelův čin jako nevhodný způsob obstrukce neschvaluje, ale že jej za zločin nepovažuje.

Byť i § 24 ústavní listiny, právo to upravující, mluvě o jiných činech aneb opomenutích, nepochybně měl na mysli v první řadě stíhání pro konkrétní skutek a nikoli určitou jeho právní kvalifikaci, sotva bylo by lze poslanecké sněmovně, která má právo svolení k stíhání svého člena odeprítí, upřítí též právo, aby svolení ke stíhání udělila jen s omezením na určitou kvalifikaci. Avšak otázka ta v tomto případě vůbec není aktuální. Neboť otázka na přestupek podle §u 431 tr. zák. mohla by vzhledem ke stavu věci a předpisu §u 320 tr. ř. přijíti v úvahu výhradně jako eventuální otázka k páté hlavní otázce na zločin dle §u 87 tr. zák. Jelikož však tato hlavní otázka i bez eventuální otázky zodpověděna byla porotou záporně, jest tu zřejmě případ §u 344 tr. ř., předposl. odst., uplatňování onoho zmatku vylučující, ježto jest nepochybně poznatelné, že, i kdyby šlo o porušení formálního předpisu zákona, porušení to nemohlo by míti škodlivého vlivu na rozhodnutí v příčině stěžovatele.

Zmatek §u 344 čís. 10 tr. ř. shledává stížnost v tom, že skutek, sloužící za podklad čtvrté a páté hlavní otázce a odsuzujícímu výroku ad I., 2 c) rozsudku, nezakládá skutkové podstaty dotyčných zločinů. Jelikož z obžaloby pro zločin §u 87 tr. zák. (hlav. otázka 5) obžalovaný Dr. B. na základě záporného výroku porotců byl sprostěn, přichází v úvahu jen správnost podřazení pod trestný předpis §u 76 tr. zák. Než ani tu nelze shledati zmateční stížnost obžalovaného odůvodněnou. Budiž jen mimochodem na to poukázáno, že stížnost opírá své námitky a výtky vlastně o obsah spisů a ne o výrok porotců a s ním kryjící se výrok odsuzující, jak předpokládal by předpis §u 344 čís. 10 tr. ř. Přísně vzato bylo by zavrhnouti stížnost již z tohoto důvodu jako po zákonu neprovedenou, když obhajoba opomenula postarati se, zejména vyžádáním případných kontrolních otázek (§ 323 tr. ř.) o to, by skutkový podklad jejích výtek — tak, že předseda sněmovny i po vržení pumy v jednání pokračoval a schůze nepřerušil, že šlo o prostředek parlamentární obstrukce se strany člena Národního shromáždění, ve schůzi súčasného — též výrokem porotců na jisto byl postaven. Než k tomu nehledíc a vycházejíc z předpokladů stížnosti samé, nelze ji uznati věcně odůvodněnou. Stížnost sama dovolává se svědecké výpovědi předsedy sněmovny Františka Tomáška, že v ú č i n ě m u bylo vržení pumy smrduté nezpůsobilým prostředkem pro přerušení jednání, že i po vržení pumy v jednání nějakou chvíli pokračoval, a schůze, ač o to byl požádán, nepřerušil. Z těchto vlastních vývodů stížnosti vyplývá, že vržení pumy bylo prostředkem jen r e l a t i v n ě nezpůsobilým vůči předsedovi tak pevných nervů, jakými vládl svědek Tomášek. Že není absolutně nezpůsobilým, dotvrzeno bylo rovněž tímto svědectvím, stížností reprodukovanou.

vaným, že na svědka skutečně bylo naléháno, by schůzi přerušil. Výtka dotyčná postrádá proto tím spíše důvodnosti, když se s hlediska §u 76 tr. zák. netřeba ani násilného přerušování shromáždění tam vytknutého v jeho působnosti, stačí i jen takové překážení, tedy výsledek menšího stupně, který právem ve vržení smrduté pumy při nejmenším byl shledán. Také výtka, že šlo o určitý způsob a druh parlamentární obstrukce, prostředku to ke zdůraznění oposice v bývalém rakouském a nynějším československém parlamentu obvyklého a historicky zavedeného, není opodstatněna. Okolnost, že pro obstrukci podobného rázu nebyl prý dosud žádný člen sněmovny trestně stíhán, nýbrž že spokojeno se bylo vždy s použitím kárných prostředků předsedy sněmovny nebo kárného výboru, nemůže prejudikovati otázce použitelnosti toho kterého předpisu trestního zákona, jakmile sněmovna usnesla se na tom, svého člena soudu vydati, a záleží jen na tom, zda veškeré podmínky dotyčného soudně trestného činu jsou dány. Tomu jest však tak v tomto případě v příčině §u 76 tr. zák. Předmětem ochrany tohoto §u je dotyčné shromáždění jako celek, tedy objekt, od jednotlivých jeho skupin zřejmě rozdílný. Nelze proto pochybovati, že útoku rázu v §u 76 tr. zák. zmíněného proti shromáždění jako celku, může se dopustiti i jednotlivý člen nebo skupina členů tohoto shromáždění samého a že i tito mohou býti subjektem zločinu dle §u 76 tr. zák., když zákon v příčině povahy pachatele (když někdo . . . . .) naprosto nerozlišuje. Z toho vyplývá, že i obstrukční jednání jednotlivého člena nebo skupiny členů, čelící prostředkem, způsobilým k docílení výsledku, v §u 76 tr. zák. zmíněného, a způsobilé, výsledek tento přivoditi, byť i v prvé řadě ovšem podléhalo kárné repressi povolaných k tomu orgánů, není vyloučeno z rámce §u 76 tr. zák., a bude záviseti použitelnost tohoto předpisu jen na tom, zda prostředek, jehož bylo za účelem přerušování nebo překážení působnosti shromáždění použito, byl násilným; zde sluší hledati hranice mezi jednáním kárným a jednáním spadajícím pod uvedený předpis trestného zákona (viz též Finger: Das Strafrecht, str. 809/810, sv. II., vydání 1914). Třebaže však porotci stěžovatele z obžaloby pro zločin §u 87 tr. zák., spáchaný tímž prostředkem, sprostili a nelze vyloučiti možnost, že stalo se tak proto, že v hození smrduté pumy neshledali skutek přímo zdraví a bezpečnost těla pro předsedu Tomáška a osoby v jeho blízkosti se nacházející nebezpečný, nebylo by ani tím vyloučeno, že šlo o prostředek násilný. Neboť násilí nemusí sáhati až ke skutečnému ohrožení zdraví a tělesné bezpečnosti, může spočívati v jakémkoli přímém nebo nepřímém fysickém nebo psychickém působení na předmět, které čelí a je způsobilé k tomu, by zlomilo svobodnou jeho vůli a přinutilo jej, podrobiti se odchýlné vůli pachatelově. To spatřovati jest i v hození smrduté pumy směrem k předsedovi, ježto zápach, vyvíjející se zejména na místě, kde puma dopadne, jest tak intensivní, že po nějakou dobu meškání na místě tom a úřadování tam činí ne-li nemožným, alespoň velmi trapným. Nelze proto přiznati stížnosti oprávněnosti ani tehda, když posuzuje se výrok soudu s hlediska skutkových okolností, které sice porotou nezjištěny, ale výsledky trestního řízení alespoň jsou napovězeny.

Z rozsudku odvolalo se státní zastupitelství a žádá, by obžalovanému nebyla započtena řádná vyšetřovací vazba ode dne 28. března 1922, 1/2. hod. odpo. do 12. dubna 1922, 12 hod. 20 min. odpoledne, ježto obžalovaný Dr. Alois B. po spáchaném činu se vzdálil z území Československého státu a musil býti stíhán zatykačem. Úmysl obžalovaného, uprchnouti za hranice, vyvozuje odvolání zejména z dopisu zasláního W-ové, v němž se líčí zbědovaný stav obžalovaného, v němž přišel do Vídně. Odvolání jest však neodůvodněno. Z vyznačeného dopisu nelze spolehlivě seznati vztah mezi odchodem obžalovaného do ciziny a spáchaným trestným činem, pokud se týče vůlí obžalovaného, vyhnouti se trestnímu stíhání. Zejména nelze tvrditi, že zbědovaný stav, ve kterém obžalovaný podle tohoto dopisu stihl Vídeň, byl zaviněn jenom tím, že se obžalovaný vyhýbal pohodlnému spojení s Vídní, které by ho bylo snad prozradilo a vydalo trestnímu stíhání. Z okolnosti, že se obžalovaný vzdálil z území republiky Československé, nelze ještě **o sobě usuzovati**, že se chtěl trestnímu stíhání vyhnouti. Tu právem poukázal nalézací soud na jeho poslaneckou immunitu; obžalovaný mohl se volně pohybovati nejenom na území republiky Československé, nýbrž mohl se i vzdáliti, pokud nebylo o jeho vydání rozhodnuto, a nebylo nikterak jeho povinností, by vyčkával vyřízení žádosti o vydání, nebo by v tomto případě byl vydán obmezením ve svobodě pohybu, kterým ani jako nečlen Národního shromáždění by nebyl vázán. Naopak dlužno mu přiznati právo, by se až do rozhodnutí o vydání mohl volně vzdáliti i z území republiky Československé. Ani z okolnosti, že se obžalovaný vzdálil z území republiky Československé na delší dobu, nelze ničeho vyvozovati pro úmysl, že chtěl uprchnouti a trestnímu stíhání se vyhnouti, neb i záležitosti, které tam snad chtěl vyřídit, mohly delšího času vyžadovati, ať již to byly záležitosti rodinné, jak tvrdil obžalovaný v dopisu, zasláném předsedovi sněmovny, nebo záležitosti politické, jak tvrdí to v odpovědi na odvolání státního zastupitelství. Nelze proto shledati důvody, by tato část vyšetřovací vazby nebyla obžalovanému na trest započítána. Odvolání státního zastupitelství jest neodůvodněno a bylo proto zamítnuto.

Obžalovaný Dr. Alois B. žádá ve své zmateční stížnosti při uplatnění důvodu zmatečnosti čís. 12 §u 344 tr. ř., již však současně sám označuje jako odvolání, by při výměře trestu bylo použito §u 54 tr. zák., a trest mu byl snížen pod zákonnou sazbu, ježto mu vedle okolností, k nimž přihlížel již porotní soudní sbor, polehčuje ještě doznání a nezaviněná delší vazba. Avšak odvolání není odůvodněno. Obžalovaný sice doznal při hlavním přelíčení, že mrštil smrdutou pumou, avšak popřel veškerou další vinu, jak pokud jde o zločin §u 76 tr. zák., tak zejména pokud jde o spoluvinu na zločinu vyzvědačství. Jest proto jeho doznání **jen tak nepatrného rozsahu**, že vůbec nemůže při výměře trestu přijíti ani v úvahu a právem nalézací soud nevezal zřetele na doznání jediné skutkové okolnosti, která byla i jinak dostatečně prokázána. O jinou polehčující okolnost nemůže ani podle odvolání zde jíti, neboť ustanovení §u 46 lit. k) tr. zák., že obžalovanému prospívá delší nezaviněná vazba, nemůže býti nyní po vydání zákona ze dne 20. července 1912 čís. 141 ř. z. již polehčující okolností. Podle nadpisu 5. hlavy první čá-

sti trestního zákona ve znění, upraveném právě zmíněným zákonem, jest započtení vyšetřovací vazby postaveno na roveň polehčující okolnosti lit. k) §u. 45 tr. zák., která byla tímto zákonem výslovně zrušena. Jest to pochopitelné, poněvadž právě tím, že se obžalovanému započítává vyšetřovací vazba do trestu, zkracuje se mu trest, to tím více, čím delší je jeho nezaviněná vyšetřovací vazba. Odvolání tedy žádá vlastně, by na tuto okolnost byl dvakrát vzat zřetel při výměře trestu; to však nelze. Odvolání obžalovaného nepokouší se nikterak seslabiti četné, jak jednotlivě, tak i ve svém souhrnu velmi závažné přitěžující okolnosti, které vyžadují co nejpřísnějšího potrestání obžalovaného, zejména, hledě k veliké škodě, která byla způsobena zločinem vyzvědačství pro stát, a k vážnosti porušení povinností obžalovaným, zvláště v poslaneckém slibu slíbených. Vzhledem na tyto přitěžující okolnosti nelze naprosto shledati důvodu pro použití §u 54 tr. zák., avšak ani k nějakému snížení trestu obžalovanému uloženého, jenž naopak, byv již zmírněn použitím §u 55 tr. zák. spravedlivě postihuje značnou vinu obžalovaného.

Čís. 1188.

**Amnestií presidenta republiky ze dne 13. února 1922 byly promi-
nuty — a to pouze podmíněně — tresty, odsouzení samo však shla-
zeno nebylo a vylučuje i na dále za podmínek §u 2 zákona o podmíně-
ném odkladu trestu, by byl povolen podmíněný odklad trestu pro napo-
tomně spáchaný trestný čin.**

(Rozh. ze dne 20. dubna 1923, Kr II 480/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 5. května 1922, pokud jím byl obžalovaný odsouzen a to podmíněně pro zločin rušení náboženství dle §u 122 b) tr. zák. a pro přečin proti veřejnému pokoji a řádu dle §u 283 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž bylo dle §u 1 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 562 Sb. z. a n. vysloveno, že odsouzení obžalovaného je podmíněné se zkušební dobou tří let, a podmíněného odkladu nepovolil.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 11 §u 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost rozsudkový výrok, jímž bylo dle §u 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n. vysloveno, že odsouzení obžalovaného je podmíněné. V rozhodovacích důvodech napadeného rozsudku se v tom směru uvádí mimo jiné, že na poslední trest obžalovaného v trvání 5 měsíců těžkého žaláře pro zločin dle §u 73 tr. zák. netřeba následkem amnestie bráti zřetel. Rozsudek neobsahuje o tomto dřívějším odsouzení obžalovaného žádných bližších údajů; dle trestního lístku jde tu o jeho odsouzení rozsudkem krajského soudu v Uherském Hradišti ze